

นโยบายข้อ ๙

การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร
และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์
กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

“...จะรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ
โดยสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน...”

นโยบายข้อ ๙

การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุล ระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ในปัจจุบันมีการบุกรุกที่ดินของรัฐและตัดไม้ทำลายป่ามากขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพที่เคยอุดมสมบูรณ์ เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า พันธุ์พืช และแร่ธาตุ ถูกทำลายหรือนำไปใช้ประโยชน์ทางพาณิชย์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นอันมาก ทั้งปัญหาภาวะมลพิษโดยเฉพาะขยะประเภทต่าง ๆ ก็รุนแรงยิ่งขึ้น รัฐบาลจึงมีนโยบายจะรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติโดยสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนดังนี้

๙.๑ ในระยะเฉพาะหน้า เร่งปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ จัดทำแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน เปรียบเทียบการพิสูจน์สิทธิการถือครองที่ดินในเขตที่ดินของรัฐโดยนาระบบสารสนเทศมาใช้เพื่อการบริหารจัดการ ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและสร้างบรรทัดฐานในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม โดยเฉพาะในพื้นที่ป่าต้นน้ำและพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศ กำหนดพื้นที่แนวกันชนและที่ราบเชิงเขาให้เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์การปลูกป่าเพื่อป้องกันภัยพิบัติและป้องกันการบุกรุกป่า ขยายป่าชุมชน และส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่เอกชนเพื่อลดแรงกดดันในการตัดไม้จากป่าธรรมชาติ รวมทั้งผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของระบบนิเวศและการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ เช่น โครงการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูป่าชุมชน โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เป็นต้น

๙.๒ ส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน คำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว สร้างโอกาสในการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความมั่นคงทางด้านอาหาร สุขอนามัย สนับสนุนวิถีชีวิตของชุมชน และการพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ รวมทั้งให้การคุ้มครองเพื่อให้เกิดความปลอดภัยทางชีวภาพ

๙.๓ ในระยะต่อไป พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดิน และแก้ไขการบุกรุกที่ดินของรัฐ โดยยึดแนวพระราชดำริที่ให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้ เช่น กำหนดเขตป่าชุมชน ให้ชัดเจน พื้นที่ใดที่สงวนหรือกันไว้เป็นพื้นที่ป่าสมบูรณ์ก็ใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัด พื้นที่ใดสมควรให้ประชาชนใช้ประโยชน์ได้ก็จะผ่อนผันให้ตามความจำเป็นโดยใช้มาตรการทางการบริหารจัดการ มาตรการทางสังคมจิตวิทยา และการปลูกป่าทดแทนเข้าดำเนินการ ทั้งจะให้เชื่อมโยงกับการส่งเสริมการมีอาชีพและรายได้อื่นอันเป็นบ่อเกิดของเศรษฐกิจชุมชนที่ต่อเนื่อง เพื่อให้คนเหล่านั้นสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยที่ดินยังเป็นของรัฐ จะจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ จัดทำทะเบียนผู้ถือครองที่ดินในที่ดินของรัฐ ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการที่ดินของรัฐและเอกชนให้มีเอกภาพเพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายด้านที่ดิน ในภาพรวม และปรับปรุงกลไกภาษีเพื่อกระจายการถือครองที่ดิน เร่งรัดการจัดสรรที่ดิน ให้แก่ผู้ยากไร้โดยไม่ต้องเป็นกรรมสิทธิ์ แต่รับรองสิทธิร่วมในการจัดการที่ดินของชุมชน กำหนดรูปแบบที่เหมาะสมของธนาคารที่ดินเพื่อให้เป็นกลไกในการนำทรัพยากรที่ดินมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๙.๔ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศให้เป็นเอกภาพในทุกระดับ ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ จัดให้มีแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศและมีกระบวนการบูรณาการ แผนงานและงบประมาณร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดทำแผนงาน โครงการ ไม่เกิดความซ้ำซ้อน มีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับทิศทางและนโยบาย การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยจัดตั้งหรือกำหนดกลไกในการบริหารจัดการน้ำ พร้อมทั้ง มีการนำเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพสูงมาใช้ในระบบของการบริหารจัดการน้ำและการเตือนภัย

๙.๕ เร่งรัดการควบคุมมลพิษทั้งทางอากาศ ขยะ และน้ำเสีย ที่เกิดจากการผลิต และบริโภค เพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่ประชาชน โดยให้ความสำคัญในการเร่งรัดแก้ไข ปัญหาการจัดการขยะเป็นลำดับแรก ส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ให้มากที่สุด เร่งกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะในพื้นที่วิกฤต ซึ่งจะใช้ที่ดิน ของรัฐเป็นหลัก ในพื้นที่ใดที่สามารถจัดการขยะมูลฝอยโดยการแปรรูปเป็นพลังงานก็จะสนับสนุน ให้ดำเนินการ ส่วนขยะอุตสาหกรรมนั้นจะวางระเบียบมาตรการการบริหารจัดการเป็นพิเศษ โดยกำหนดให้ทั้งในบ่อขยะอุตสาหกรรมที่สร้างขึ้นอย่างถูกต้องตามมาตรฐานและให้แยก เป็นสัดส่วนจากบ่อขยะชุมชน สำหรับขยะของเสียอันตราย ขยะอิเล็กทรอนิกส์ และขยะติดเชื้อ จะพัฒนาระบบกำกับติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังไม่ให้มีการลักลอบทิ้ง รวมทั้งจัดการ สารเคมี โดยลดความเสี่ยงและอันตรายที่เกิดจากการรั่วไหล และการเกิดอุบัติเหตุ ให้ความสำคัญ ในการจัดการอย่างครบวงจร และใช้มาตรการทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเด็ดขาด

ในระดับพื้นที่จะเร่งแก้ไขปัญหาในพื้นที่มาตาพุดซึ่งเป็นฐานอุตสาหกรรมหลัก ของประเทศอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งการลดและขจัดมลพิษ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การดูแลคุณภาพชีวิตประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากอุตสาหกรรม รวมทั้ง การพัฒนาปรับปรุงขีดความสามารถโครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาสู่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

๑. การเร่งปลูกและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า

ปัจจุบันมีปริมาณพื้นที่ป่าไม้ที่คงความสมบูรณ์ลดลง โดยพบว่าปี ๒๕๐๔ พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยมีประมาณ ๑๗๑ ล้านไร่ ปี ๒๕๕๒ ลดลงเหลือประมาณ ๑๐๗ ล้านไร่ และปี ๒๕๕๖ ลดลงเหลือประมาณ ๑๐๒.๑ ล้านไร่ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการบุกรุกของคณจน และผู้ไร้ที่ดินทำกิน การขยายพื้นที่ทำเกษตรของเกษตรกร การบุกรุกจับจองของนายทุน การออกโฉนดที่ดินและเอกสารสิทธิที่ดินที่ไม่ถูกต้อง และการบริหารจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดประสิทธิภาพ รัฐบาลจึงได้ดำเนินการปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ รายละเอียดเนื้อหาปรากฏอยู่ในส่วนของการแก้ไข ปัญหาเร่งด่วนที่สำคัญของประเทศ ข้อ ๕

๒. การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ได้มีการดำเนินการดังนี้

๒.๑ จัดการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง แนวชายฝั่งทะเลของประเทศไทยมีความยาวชายฝั่งรวม ๓,๑๔๘ กิโลเมตร มีพื้นที่ที่ถูกกัดเซาะยาวประมาณ ๘๓๐ กิโลเมตร ตั้งแต่ปี ๒๕๔๖-๒๕๕๗ พบว่ามีพื้นที่ที่ถูกกัดเซาะชายฝั่งระดับพื้นที่วิกฤต จำนวน ๔๘ พื้นที่ พื้นที่ที่ถูกกัดเซาะชายฝั่งระดับพื้นที่เร่งด่วน จำนวน ๑๖๐ พื้นที่ และพื้นที่เฝ้าระวัง จำนวน ๙๘ พื้นที่ มีการดำเนินการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่กัดเซาะ (หาดโคลน) ๒๐ จังหวัด ๖๙ พื้นที่ ระยะทาง ๒๑๖.๙๕ กิโลเมตร ติดตามประเมินสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชายฝั่งในพื้นที่ ๒๓ จังหวัดติดชายฝั่งทะเล และปักไม้ไผ่ชะลอคลื่นในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีแล้วเสร็จ ระยะทาง ๒ กิโลเมตร และอยู่ระหว่างปักไม้ไผ่ที่จังหวัดสมุทรปราการ รวมระยะทาง ๔ กิโลเมตร

ในช่วง ๑ ปีที่ผ่านมานอกจากได้แก้ไขปัญหาด้วยวิธีการปักไม้ไผ่ชะลอคลื่นแล้ว ยังได้มีการปรับปรุงพันธุ์ไม้หลังแนวไม้ไผ่ให้มีความหนาแน่นเพิ่มขึ้นมากที่สุด จำนวน ๔๐๖.๙ ต้นต่อไร่ที่ตำบลบางหญ้าแพรก จังหวัดสมุทรสาคร และวางแนวสำรวจตะกอนดินเลน จำนวน ๒๙ แนวใน ๓ จังหวัด คือ จังหวัดสมุทรสงคราม สมุทรสาคร และฉะเชิงเทรา แล้วเสร็จ พบว่ามีตะกอนทับถมเพิ่มขึ้นรวม ๓๖.๐๒ เซนติเมตร

ในระยะต่อไป มีแผนดำเนินการดังนี้ (๑) ปักไม้ไผ่ชะลอคลื่นที่จังหวัดสมุทรปราการ รวมให้ได้ระยะทาง ๙ กิโลเมตร โดยมีเป้าหมายในปี ๒๕๕๙ ระยะทาง ๕ กิโลเมตร และในพื้นที่กัดเซาะ (หาดโคลน) ๒๐ จังหวัด ๖๙ พื้นที่ ระยะทาง ๒๐๕.๙๕ กิโลเมตร (๒) ติดตามประเมินสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชายฝั่งรายปี (๒๓ จังหวัดติดชายฝั่งทะเล) และ (๓) จัดตั้งอาสาสมัครติดตามเฝ้าระวังพื้นที่กัดเซาะชายฝั่ง (๒๓ จังหวัดติดชายฝั่งทะเล)

๒.๒ กระจายอำนาจการพิจารณาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) เพื่อสนับสนุนการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานท้องถิ่นในการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้หน่วยงานท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ จึงได้มีการกระจายอำนาจการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ๒ ด้าน ประกอบด้วย **ด้านที่ ๑** ด้านอาคาร การจัดสรรที่ดินและบริการชุมชนให้แก่หน่วยงานระดับจังหวัด โดยดำเนินการใน ๖ จังหวัดที่มีความพร้อม ได้แก่ (๑) กรุงเทพมหานคร มีหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมที่มีศักยภาพ คือ สำนักสิ่งแวดล้อม โดยให้อำนาจพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอาคารทุกประเภท ทุกขนาด ที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ และ (๒) จังหวัดที่มีคณะกรรมการผู้ชำนาญการภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ปัจจุบันมี ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ภูเก็ต เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และสุราษฎร์ธานี) ซึ่งทำหน้าที่พิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (Initial Environmental Examination: IEE) โดยให้อำนาจเพิ่มเติมพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอาคาร เฉพาะที่มีขนาดความสูงไม่เกิน ๒๓ เมตร และพื้นที่อาคารไม่เกิน ๒๓ ตารางเมตร และ **ด้านที่ ๒** ด้านอุตสาหกรรมและระบบสาธารณูปโภคที่สนับสนุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยดำเนินการใน ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก มุกดาหาร สระแก้ว สงขลา ตราด เชียงราย กาญจนบุรี หนองคาย นครพนม และนราธิวาส

๒.๒.๑ กระจายอำนาจการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านอาคาร การจัดสรรที่ดินและบริการชุมชน ได้แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม จำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชลบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ภูเก็ต และเพชรบุรี ส่วนอีก ๒ จังหวัด ยังไม่มีการแต่งตั้ง เนื่องจากอยู่ระหว่างออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบริเวณจังหวัดกระบี่และพังงา และออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๘) เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม และประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๘) เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอาคาร การจัดสรรที่ดินและบริการชุมชน กรุงเทพมหานคร

๒.๒.๒ กระจายอำนาจการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านอุตสาหกรรม และระบบสาธารณูปโภคที่สนับสนุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้มีแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอุตสาหกรรมและระบบสาธารณูปโภคที่สนับสนุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒ จำนวน ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก มุกดาหาร สระแก้ว สงขลา ตราด เชียงราย กาญจนบุรี หนองคาย นครพนม

และนราธิวาส และออกประกาศเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการ พิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอุตสาหกรรม และระบบสาธารณสุขโรค ที่สนับสนุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และจัดทำเอกสารเผยแพร่ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการ พิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอุตสาหกรรมและระบบสาธารณสุขโรค ที่สนับสนุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๓. การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดินและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดิน ของรัฐ โดยยึดแนวพระราชดำริที่ให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้

๓.๑ จัดที่ดินแก่ผู้ไร้ที่ดินทำกิน การจัดที่ดินให้แก่ผู้ไร้ที่ดินทำกิน และเกษตรกรเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและแก้ไขปัญหาการไร้ที่ดินทำกิน ของเกษตรกรและผู้ที่ยากจน รายละเอียดเนื้อหาปรากฏอยู่ในส่วนของ นโยบายข้อ ๓ การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาส การเข้าถึงบริการของรัฐ ข้อ ๗

๓.๒ เพิ่มประสิทธิภาพการอนุญาตใช้พื้นที่ป่าไม้ การพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศจำเป็นต้องใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าสงวน แห่งชาติเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีผู้ขอใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวน แห่งชาติเป็นจำนวนมาก และพบว่าการขอใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ ดังกล่าวมีความล่าช้า ประกอบกับที่ผ่านมาการใช้พื้นที่ที่ได้รับอนุญาต ขาดการควบคุม ดูแล รักษาอย่างจริงจัง ทำให้มีการบุกรุกเพิ่มเติม นอกจากนี้ ยังมีเรื่องที่อยู่ระหว่างการพิจารณาเป็นจำนวนมากเนื่องจาก เอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณายังไม่ครบถ้วนถูกต้อง จึงได้ ปรับปรุงหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ให้สอดคล้องกับสถานะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปและมีความรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเร่งรัดพิจารณาคำขอตามระยะเวลาที่กำหนด ในขั้นตอนการขอใช้ประโยชน์พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

๓.๓ ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ มีการดำเนินการที่สำคัญ เช่น (๑) กำหนดกลยุทธ์การแก้ไขปัญหาอุทยานแห่งชาติทางทะเล (๒) กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าอุทยานแห่งชาติและผู้ช่วย เพื่อให้การจัดการอุทยานแห่งชาติทางทะเลมีประสิทธิภาพ (๓) สร้างที่พักและจัดสวัสดิการให้มีความเป็นอยู่ที่ดีตามสมควร (๔) จัดทำโครงการอุทยานแห่งชาติต้นแบบ (๕) กำหนดหน่วยงานภายในเพื่อดูแลงานอุทยานแห่งชาติทางทะเลเป็นการเฉพาะ (๖) การจัดการผลประโยชน์อุทยานแห่งชาติทางทะเล กำหนดแนวทางการจัดเก็บและใช้จ่ายเงินรายได้และระบบ

การจ่ายค่าธรรมเนียมเข้าอุทยานแห่งชาติ (๗) ปรับปรุงและพัฒนาระบบจองบัตรบริการออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต และการชำระเงินค่าบริการล่วงหน้าผ่านเคาน์เตอร์ (๘) จัดทำแนวทางการแก้ไขปัญหาอุทยานแห่งชาติทางทะเล ได้แก่ การปรับปรุงโครงสร้างและบุคลากร เช่น การจัดตั้งสำนักอุทยานแห่งชาติทางทะเล การบริหารจัดการ การจัดการผลประโยชน์จากอุทยานแห่งชาติทางทะเล เช่น ปรับปรุงระเบียบการใช้จ่ายเงินรายได้เพื่อบำรุงรักษาอุทยานแห่งชาติและการมีส่วนร่วม เช่น ปรับปรุงกลไกการคัดเลือกและเพิ่มบทบาทของคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติ และ (๙) วางแผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับ

นักท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่เพื่อการปฏิบัติงาน โดยดำเนินการเท่าที่จำเป็นในแต่ละภารกิจและมุ่งเน้นให้ธรรมชาติยังคงมีความโดดเด่นเหนือสิ่งก่อสร้างหรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่ก่อสร้างขึ้น

๓.๔ ปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินป่าไม้ให้มีมาตรฐานและมีผลใช้บังคับตามกฎหมาย เนื่องจากปัญหาการบุกรุกทรัพยากรป่าไม้ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากแผนที่แนบท้ายพระราชบัญญัติตามพันธกิจของแต่ละหน่วยงานไม่ตรงกันซึ่งในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขแผนที่ของทุกหน่วยงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน รัฐบาลจึงได้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว รวมทั้งพัฒนาแอปพลิเคชันในการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้เพื่อให้แก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้

การบุกรุกที่ดินของรัฐ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประเทศเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ครอบคลุมทุกมิติ โดยมีเป้าหมายดังนี้ (๑) เพื่อให้มีแผนที่มาตราส่วน ๑:๔,๐๐๐ ที่เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ และใช้บังคับได้ตามกฎหมาย และ (๒) ตรวจสอบแนวเขตที่ดินป่าไม้ ทั้งป่าอนุรักษ์ ๒๕๒ ป่า และป่าสงวนแห่งชาติ ๑,๒๒๑ ป่า รวม ๑,๔๗๓ ป่า ซึ่งปัจจุบันดำเนินการแล้ว รวมจำนวน ๑,๓๕๑ ป่า คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๒๗ จำแนกเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ๑,๐๙๙ ป่า และป่าอนุรักษ์ ๒๕๒ ป่า

๔. การจัดทำแผนที่และระบบเตือนภัยธรณีพิบัติภัย (แผ่นดินไหว/ดินโคลนถล่ม)

๔.๑ ติดตั้งเครื่องตรวจวัดคลื่นสั่นสะเทือนพื้นดินแบบ Broadband Seismometer เพื่อติดตามสถานการณ์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง (Real Time) แล้วเสร็จ และติดตามการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าและเตือนภัยพิบัติในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

๔.๒ สํารวจตรวจสอบสภาพอุปกรณ์เดิม บำรุงรักษา ปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ ปรับตั้งค่าระดับเตือนภัยของระบบตรวจวัดสภาพน้ำทางไกลอัตโนมัติ (Telemetry) ระบบข้อมูลสัญญาณภาพ (CCTV) ระบบเตือนภัยน้ำท่วม-ดินถล่ม (Early Warning) และเครือข่ายสถานีอุตุ-อุทกวิทยาแม่น้ำโขง (The Mekong Hydrological Cycle Observing System: Mekong-HYCOS) เพื่อให้มีประสิทธิภาพพร้อมปฏิบัติงาน

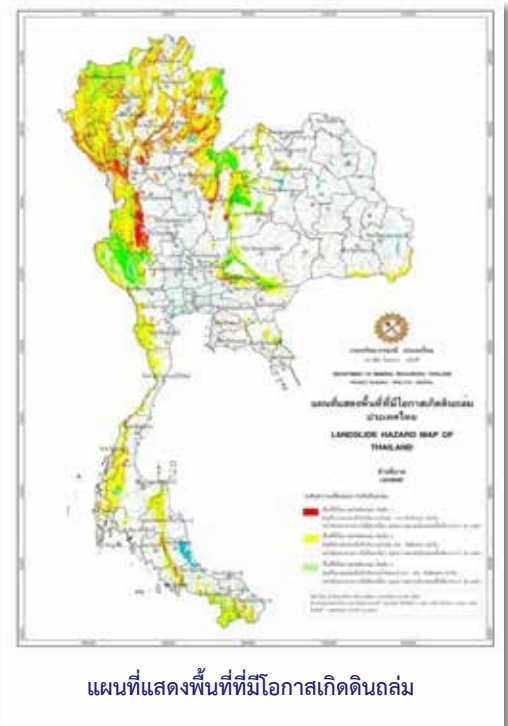
๔.๓ สํารวจธรณีพิลึกส์ โดยการวัดความเร็วของคลื่นเฉือนของชั้นดินในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ตาก และแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑๖๖ จุด และสํารวจธรณีพิลึกส์โดยการวัดความเร็วของคลื่นเฉือนของชั้นดินในหลุมเจาะ จำนวน ๑๖ จุด

๔.๔ เสริมสร้างประสิทธิภาพการเฝ้าระวังแจ้งเตือน ธรณีพิบัติภัย ตลอดจนเฝ้าระวัง ติดตามข่าวสารสถานการณ์อากาศ ประสานกับเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัยในช่วงที่มีพายุหรือมรสุม และประกาศแจ้งให้เครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัยเฝ้าระวังภัยที่อาจเกิดจากฝนตกหนักติดต่อกันหลายวัน ตลอดจนการชักซ้อมแผนการเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัยแบบบูรณาการ

๔.๕ สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัยที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั้งระบบต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ในพื้นที่ ๘ จังหวัด (จังหวัดสุราษฎร์ธานี แพร่ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน น่าน อุตรดิตถ์ และชุมพร) ๓๒ อำเภอ ๕๕ ตำบล ๕๔๘ หมู่บ้าน โดยมีผู้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัย จำนวน ๓,๑๐๔ ราย และได้จัดทำแผนที่เสี่ยงภัยดินถล่มระดับชุมชนแล้วเสร็จ จำนวน ๕๘๐ ตำบล (จากเป้าหมาย ๑,๐๘๔ ตำบล)

๔.๖ จัดทำแนวทางการป้องกันและฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยดินถล่ม โดยจัดทำกิจกรรม/โครงสร้างการป้องกันและฟื้นฟูในการชะลอความเร็วและดักตะกอนในทางน้ำ และใช้พืชเพื่อลดการพังทลายของหน้าดินและตลิ่ง

๔.๗ ตรวจหาตำแหน่งศูนย์กลางแผ่นดินไหวและขนาดแผ่นดินไหว ยอดสะสมรวมทั้งสิ้น ๑๕๐ ครั้ง โดยระบบเตือนภัยล่วงหน้าที่ตั้งตั้ง ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘-๒๕๕๘ ขณะนี้มีทั้งสิ้น ๑,๕๔๕ สถานี ครอบคลุมหมู่บ้านเสี่ยงภัย ๔,๗๙๑ หมู่บ้าน และในปี ๒๕๕๙ มีแผนการดำเนินการติดตั้ง รวม ๑,๙๔๗ สถานี ครอบคลุมหมู่บ้านเสี่ยงภัย ๖,๓๐๐ หมู่บ้าน

แผนที่แสดงพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดดินถล่ม

๕. การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศให้เป็นเอกภาพในทุกมิติ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

๕.๑ บริหารจัดการตามแผนยุทธศาสตร์
การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการแก้ไขปัญหา
น้ำท่วม ภัยแล้ง และคุณภาพการพัฒนาและบริหารจัดการ
น้ำอุปโภคบริโภค น้ำเพื่อการเกษตร น้ำเพื่อรักษาระบบ
นิเวศ น้ำเพื่อการอุตสาหกรรม โดยได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์
การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศขึ้นกำหนด
เป็นแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
(ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๙) ซึ่งประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ และ
ได้มีการจัด Road Show ประชาสัมพันธ์แผนยุทธศาสตร์
การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ระหว่างเดือนกรกฎาคม-
สิงหาคม ๒๕๕๘ แล้วเสร็จตามเป้าหมาย ๑๐ จังหวัด คือ
จังหวัดเพชรบุรี สงขลา สุราษฎร์ธานี ระยอง นครราชสีมา
อุดรธานี พิษณุโลก เชียงใหม่ กรุงเทพมหานคร และ
พระนครศรีอยุธยา

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำ (ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๙)

- (๑) การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค
- (๒) การสร้างความมั่นคงน้ำภาคการผลิต
(เกษตรและอุตสาหกรรม)
- (๓) การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย
- (๔) การจัดการคุณภาพน้ำ
- (๕) การฟื้นฟูป่าน้ำและป้องกัน
การพังทลายของดิน
- (๖) การบริหารจัดการ

๕.๒ อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำอุปโภคบริโภค โดยได้ดำเนินการตามกรอบ
ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๙) เพื่อจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำ แหล่งน้ำผิวดิน
และน้ำบาดาล และพัฒนาระบบประปาหมู่บ้านและประปาชนบท ดังนี้

๕.๒.๑ จัดหาและพัฒนาประปา มีพื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๗,๔๙๐ หมู่บ้าน (ระยะเร่งด่วน
๒,๒๔๖ หมู่บ้าน) มีผลการดำเนินการในช่วง ๑ ปีที่ผ่านมา ดังนี้

กิจกรรม	ผลการดำเนินงานในปี ๒๕๕๗-๒๕๕๘ (หมู่บ้าน)			เป้าหมายในระยะต่อไป (หมู่บ้าน)	
	เป้าหมาย	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐
(๑) การตรวจสอบความต้องการและประเมิน คุณภาพระบบประปาเดิม พร้อมสำรวจ ออกแบบ (ทุกหน่วยงาน)	๒,๒๔๖	๑,๘๗๘ ร้อยละ ๘๔	๓๖๘ ร้อยละ ๑๖	๑,๐๔๔	๔,๒๐๐
(๒) ก่อสร้างใหม่หรือปรับปรุงแหล่งน้ำผิวดิน สนับสนุนระบบประปา	-	-	-	-	๑,๔๑๒

๕.๒.๒ จัดหาน้ำต้นทุนเพื่อการเกษตร รักษาระบบนิเวศ/อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ มีพื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๗,๕๗๑ แห่ง ในพื้นที่เกษตร ๑๐๐ ล้านไร่ มีผลการดำเนินการในช่วง ๑ ปี ที่ผ่านมา ดังนี้

กิจกรรม	ผลการดำเนินงานในปี ๒๕๕๗-๒๕๕๘ (หมู่บ้าน)			เป้าหมายในระยะต่อไป (หมู่บ้าน)	
	เป้าหมาย	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐
ดำเนินการฟื้นฟูแหล่งน้ำ	๒,๔๗๖	๒,๕๘๗ (ร้อยละ ๑๐๔.๔๘)	-	๕๙๒	๔,๕๐๓

๕.๒.๓ จัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำผิวดิน อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีสภาพเสื่อมโทรม ปรับปรุงซ่อมแซมสิ่งก่อสร้างด้านแหล่งน้ำและก่อสร้างแหล่งน้ำที่ปริมาณเก็บกักเกินกว่า ๒ ล้านลูกบาศก์เมตร ปัจจุบันแหล่งน้ำ ทะเลสาบ หนอง บึง ทั้งหมดมีสภาพใช้งานได้ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๙๔,๖๒๑ แห่ง ต้องปรับปรุงฟื้นฟู จำนวน ๓๖,๐๑๖ แห่ง แบ่งออกเป็น ๓ ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยได้กำหนดกรอบแผนงานโครงการในการดำเนินการ ดังนี้

ที่	ขนาดพื้นที่แหล่งน้ำ (ไร่)	เป้าหมายรวมทั้งหมด	
		จำนวน (แห่ง)	ปริมาณน้ำเก็บกัก (ลบ.ม.)
๑	ใหญ่ (มากกว่า ๒๕๐ ไร่)	๕๘๙	๒,๒๐๕,๒๔๙,๘๔๐
๒	กลาง (๕๐ – ๒๕๐ ไร่)	๕,๕๙๖	๑,๙๔๒,๗๔๐,๐๐๐
๓	เล็ก (น้อยกว่า ๕๐ ไร่)	๒๙,๘๓๑	๑,๑๐๕,๑๖๕,๘๔๐
รวม		๓๖,๐๑๖	๕,๒๕๓,๑๕๕,๖๘๐

โดยในช่วง ๑ ปีที่ผ่านมา ได้จัดทำระเบียบแหล่งน้ำ ทะเลสาบ หนอง บึง และก่อสร้างโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ ทะเลสาบ หนองบึง แล้วเสร็จ จำนวน ๖ โครงการ อยู่ระหว่างก่อสร้าง ๗ โครงการ และอยู่ระหว่างจัดจ้าง ๖ โครงการ

๕.๒.๔ พัฒนาแหล่งน้ำบาดาล มีโครงการที่สำคัญ ได้แก่

(๑) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค เป้าหมายการดำเนินงานในปี ๒๕๕๘ ในพื้นที่ ๗๐ จังหวัด ปัจจุบันดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๖๗๒ บ่อ (จากเป้าหมาย ๖๘๓ บ่อน้ำบาดาล) ปริมาณน้ำที่ได้ จำนวน ๒๒.๗๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ต่อปี ประชาชนได้รับผลประโยชน์ จำนวน ๑๒๙,๖๐๐ครัวเรือน

(๒) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้แก่โรงเรียนทั่วประเทศ ปัจจุบันดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๖๙๘ แห่ง (จากเป้าหมาย ๗๐๐ แห่ง) ปริมาณน้ำที่ได้ จำนวน ๒๗,๙๒๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน มีประชาชนได้รับประโยชน์ จำนวน ๒๔๙,๔๐๐ คน

(๓) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยแล้ง ดำเนินการใน ๒ รูปแบบ คือ แบบเกษตรบาดาลเชิงระบบ (ขนาดพื้นที่ ๑๐๐ ไร่) และแบบเกษตรบาดาล แก้ปัญหาเร่งด่วน (ขนาดพื้นที่ ๓๐ ไร่) ปัจจุบันดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๑,๒๒๐ พื้นที่ (จากเป้าหมาย ๑,๒๘๕ พื้นที่) ปริมาณน้ำที่ได้ จำนวน ๑๓,๒๕๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง มีประชาชนได้รับประโยชน์ จำนวน ๖๖,๒๕๐ ไร่

(๔) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปัจจุบันดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๗๒ พื้นที่ (แบ่งเป็นโครงการพระราชดำริ ๖๔ พื้นที่ และโครงการหลวง ๘ พื้นที่) (จากเป้าหมาย ๙๗ พื้นที่)

(๕) โครงการวางเครือข่ายสังเกตการณ์น้ำบาดาลเพื่อติดตามสถานการณ์น้ำบาดาล ปัจจุบันดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๑,๔๕๘ บ่อ/๘๐๕ สถานี แบ่งเป็น โครงการการติดตามตรวจวัดระดับน้ำบาดาลและวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลจากบ่อสังเกตการณ์ที่มีอยู่ จำนวน ๑,๔๐๘ บ่อ/๗๗๕ สถานี และจัดทำบ่อสังเกตการณ์น้ำบาดาลเพิ่มเติม จำนวน ๕๐ บ่อ/๓๐ สถานี ซึ่งดำเนินการได้ครบตามเป้าหมาย

(๖) โครงการกำกับควบคุมประกอบกิจการน้ำบาดาล มีผลการดำเนินงาน คือ (๑) อยู่ระหว่างจัดทำกลไกและข้อเสนอแนะด้านนโยบายและแผนมาตรการด้านน้ำบาดาล และ (๒) ควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาลแล้วเสร็จ จำนวน ๑,๖๙๔ บ่อ (จากเป้าหมาย ๒,๐๐๐ บ่อ)

(๗) โครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและระบบขนส่งทางถนน ระยะเร่งด่วน : มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะที่ ๒ (เงินกู้) มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

(๗.๑) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค ปัจจุบันดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๓๖๒ แห่ง (จากเป้าหมาย ๘๙๒ บ่อ)

(๗.๒) โครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการบรรเทาและแก้ไขปัญหาความขาดแคลนน้ำของประชาชนในพื้นที่แล้งซ้ำซากและมีปัญหาคุณภาพน้ำเค็มในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัจจุบันบริษัทที่ปรึกษาได้ส่งมอบงานงวดที่ ๑ เรียบร้อยแล้ว (จากทั้งหมด ๖ งวดงาน) และอยู่ระหว่างดำเนินการสำรวจธรณีฟิสิกส์บนผิวดินงวดงานที่ ๒

(๗.๓) โครงการศึกษาสำรวจ และจัดทำแผนที่น้ำบาดาลชั้นรายละเอียดมาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ปัจจุบันบริษัทที่ปรึกษาได้ส่งมอบงานงวดที่ ๑ (จากทั้งหมด ๖ งวดงาน) และอยู่ระหว่างดำเนินการศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิในงานงวดที่ ๒

(๗.๔) โครงการสำรวจและศึกษาค่าพื้นฐานโลหะหนักในน้ำบาดาลในพื้นที่ภาคกลางและตะวันออก ปัจจุบันอยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นและการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานในขั้นต่อไป การสำรวจและศึกษาธรณีวิทยาและอุทกธรณีวิทยาเพิ่มเติม

(๗.๕) โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการลงนามในสัญญาจ้างที่ปรึกษา

สรุปผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญในปริมณฑล พ.ศ. ๒๕๕๘

โครงการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	คิดเป็นร้อยละ
(๑) พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค	๖๘๓ แห่ง	๖๗๒ แห่ง	๙๘.๓๙
(๒) พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ	๗๐๐ แห่ง	๖๙๘ แห่ง	๙๙.๗๑
(๓) พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยแล้ง	๑,๒๘๕ แห่ง	๑,๒๒๐ แห่ง	๙๔.๙๔
(๔) พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๙๗ แห่ง	๗๒ แห่ง	๗๔.๒๓
(๕) วางเครือข่ายสังเกตการณ์น้ำบาดาลเพื่อติดตามสถานการณ์น้ำบาดาล	๑,๔๕๘ บ่อ ๘๐๕ สถานี	๑,๔๕๘ บ่อ ๘๐๕ สถานี	๑๐๐
(๖) กำกับควบคุมประกอบกิจการน้ำบาดาล	๒,๐๐๐ บ่อ	๑,๖๙๔ บ่อ	๘๔.๗๐
(๗) พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและระบบขนส่งทางถนน ระยะเร่งด่วน			
(๗.๑) พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค	๘๙๒ บ่อ	๓๖๒ บ่อ	๔๐.๕๘
(๗.๒) จัดหาแหล่งน้ำบาดาลที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการบรรเทาและแก้ไขปัญหาความขาดแคลนน้ำของประชาชนในพื้นที่แล้งซ้ำซากและมีปัญหาคูณภาพน้ำเค็มในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๕ แห่ง	-	-
(๗.๓) ศึกษาสำรวจและจัดทำแผนที่น้ำบาดาลชั้นรายละเอียดมาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	๘๗ ระวัง	-	-
(๗.๔) สำรวจและศึกษาค่าพื้นฐานโลหะหนักในน้ำบาดาลในพื้นที่ภาคกลางและตะวันออก	๒๘ แห่ง	-	-
(๗.๕) พัฒนาระบบสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ	๑ ระบบ	-	-

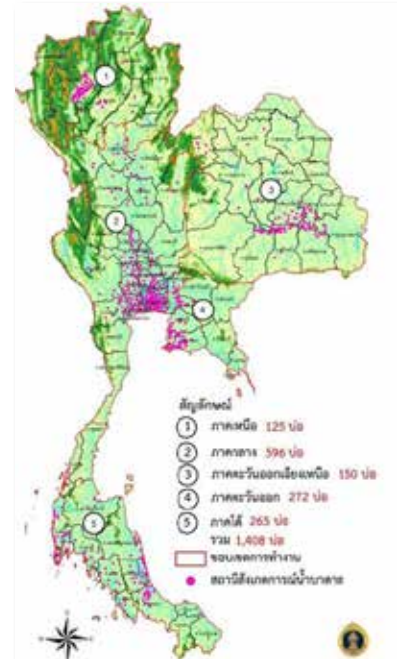
โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล
เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลน
น้ำอุปโภคบริโภค

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล
เพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ

โครงการวางเครือข่ายสังเกตการณ์
น้ำบาดาลเพื่อติดตามสถานการณ์
น้ำบาดาล

๕.๒.๕ การจัดการน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตรนอกเขตชลประทาน

(๑) สนับสนุนโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดกลาง ๖๐ โครงการ และก่อสร้างแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ชุมชน/ชนบท ๑๘๑ โครงการ รวมทั้งสำรวจ ออกแบบ และจัดหาที่ดิน เพื่อเพิ่มพื้นที่ชลประทาน และกักเก็บน้ำให้เพียงพอสำหรับพื้นที่เพาะปลูกในเขตพื้นที่โครงการและพื้นที่นอกเขตชลประทาน ๓๕๘,๗๗๗ ไร่

(๒) ก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดใหญ่ต่อเนื่อง ๑๐ โครงการ เช่น โครงการกัวคองมา จังหวัดลำปาง โครงการผันน้ำจากพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันออก-อ่างเก็บน้ำบางพระ จังหวัดชลบุรี โครงการบรรเทาอุทกภัยเมืองจันทบุรี (แผนระยะที่ ๒) และโครงการอ่างเก็บน้ำคลองหลวง จังหวัดชลบุรี และดำเนินโครงการใหม่ ๑ โครงการ คือ โครงการบรรเทาอุทกภัยอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งเริ่มดำเนินการในปี ๒๕๕๘

(๓) พัฒนาแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน ด้วยการปรับปรุงพัฒนาแหล่งน้ำ และกระจายน้ำเพื่อการเกษตร ๖๑ แห่ง ในพื้นที่ ๒๐ จังหวัด และพัฒนาระบบชลประทานในไร่นาพื้นที่ ๔๘,๓๖๕ ไร่

(๔) การจัดหาแหล่งน้ำในระดับไร่นาและชุมชน โดยการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ๕๐,๐๐๐ บ่อ พัฒนาแหล่งน้ำชุมชน ๘ แห่ง รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ๑๕๐ แห่ง

(๕) การป้องกันและบรรเทาอุทกภัยและภัยแล้ง ในพื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่เขตเศรษฐกิจ จำนวน ๐.๙๑ ล้านไร่ การปฏิบัติการฝนหลวง จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวง ๑๘ หน่วย มีพื้นที่ได้รับประโยชน์ ๑๖๓.๘๒ ล้านไร่

๕.๓ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า (ภัยแล้ง/น้ำท่วม) คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘ อนุมัติแผนแม่บทป้องกันและบรรเทาภัยแล้ง เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการป้องกันภัยแก้ไขปัญหาดูแลและบริหารจัดการภัยแล้ง และแผนสนับสนุนแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ และดำเนินการควบคู่กับแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้กระทรวง กรม จังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน มูลนิธิ และองค์กรการกุศล ถือปฏิบัติ ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ๑๙ มาตรการ ๔๙ กิจกรรมหลัก ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเตรียมการป้องกันและลดผลกระทบ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเตรียมพร้อมรับมือภัย ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การจัดการในภาวะฉุกเฉิน และยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการหลังการเกิดภัย โดยได้ตั้งศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง และเตรียมความพร้อมของเครื่องมือและเครื่องจักร เพื่อแก้ไขปัญหาและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน เช่น เครื่องสูบน้ำ เครื่องและระบบผลิตน้ำประปา รถบรรทุกน้ำ ภาชนะเก็บน้ำ ชุดเจาะบ่อน้ำบาดาล ชุดเป่าล้างทำความสะอาดบ่อน้ำบาดาล ชุดซ่อมระบบประปา และระบบน้ำดื่มสะอาด รวมทั้งดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ รายละเอียดเนื้อหาปรากฏอยู่ในส่วนของการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนที่สำคัญของประเทศ ข้อ ๔

๖. การเร่งรัดการควบคุมมลพิษทางอากาศ ภัย และน้ำเสีย ที่เกิดจากการผลิตและการบริโภค เพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่ประชาชน

๖.๑ การฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียคลองด่านเพื่อนำมาใช้ประโยชน์
โดยได้ดำเนินโครงการประเมินศักยภาพทางเทคนิคและการยอมรับของประชาชนสำหรับการใช้ประโยชน์ของโครงการระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียเขตควบคุมมลพิษ จังหวัดสมุทรปราการ (คลองด่าน) เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการต่อและความคุ้มค่า รวมทั้งประเมินประสิทธิภาพของระบบและเครื่องจักรและสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ โดยดำเนินการดังนี้

๖.๑.๑ สำรวจพื้นที่โครงการระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียเขตควบคุมมลพิษ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการใช้ประโยชน์โครงการ ซึ่งได้มีการกำหนดแผนการดำเนินงานในการรับมอบทรัพย์สินและแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย และขณะนี้อยู่ระหว่างกรมควบคุมมลพิษหารือกรมบัญชีกลางเกี่ยวกับการตรวจรับทรัพย์สิน

๖.๑.๒ กำหนดแนวทางการจัดทำโครงการขอบเขตงานโครงการประเมินศักยภาพทางเทคนิคและการยอมรับของประชาชนสำหรับการใช้ประโยชน์ของโครงการระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียเขตควบคุมมลพิษ จังหวัดสมุทรปราการ (คลองด่าน) และองค์การจัดการน้ำเสียได้ว่าจ้างมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นที่ปรึกษาโครงการระยะที่ ๑ ระยะเวลาดำเนินงาน ๑๕๐ วัน ซึ่งขณะนี้ อยู่ระหว่างการพิจารณางบประมาณในการดำเนินโครงการประเมินศักยภาพทางเทคนิคและการยอมรับของประชาชนสำหรับการใช้ประโยชน์ของโครงการระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียเขตควบคุมมลพิษ จังหวัดสมุทรปราการ (คลองด่าน) ระยะที่ ๒

ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียเขตควบคุมมลพิษ จังหวัดสมุทรปราการ (คลองด่าน)

๖.๒ การแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ๑๐ จังหวัดภาคเหนือ วิกฤตหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือเริ่มตั้งแต่ช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ซึ่งปริมาณฝุ่นละอองสูงเกินเกณฑ์มาตรฐานและอยู่ในระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพมาก ส่งผลให้ทัศนวิสัยลดลง และมีผลให้ต้องเลื่อนเที่ยวบินจำนวนหลายเที่ยวบิน จึงได้ดำเนินการดังนี้

๖.๒.๑ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ โดยให้จังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบหลักตามระบบศูนย์สั่งการแบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) เน้นการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนภายใต้แนวคิด “๑๒๐ วัน คีนฟ้าใส อากาศบริสุทธิ์ให้ชุมชน” เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันอย่างเข้มข้นตลอดช่วงเวลาเสี่ยงต่อการเกิดวิกฤตหมอกควัน ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม-๓๐ เมษายน ๒๕๕๘

๖.๒.๒ ดำเนินการตามมาตรการเร่งด่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าภาคเหนือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการมาตรการเร่งด่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าในพื้นที่ภาคเหนือเพิ่มเติมจากแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ โดยเน้นการบูรณาการหน่วยงานและระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนเพื่อลดและควบคุมการเผาและปริมาณฝุ่นละอองในพื้นที่ภาคเหนือให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานโดยเร็วที่สุด ประกอบด้วย

(๑) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพิ่มกำลังหมู่เฝ้าระวัง ดับไฟ และลาดตระเวนจากนอกพื้นที่มาเสริมกำลังอำนวยความสะดวกให้เครือข่ายภาคประชาชนที่จัดตั้งไว้เข้าร่วมการเฝ้าระวังและควบคุมไฟป่า สนับสนุนอากาศยาน (เฮลิคอปเตอร์) ๓ ลำ สำหรับการบินลาดตระเวนและการดับไฟ

(๒) กระทรวงมหาดไทย จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกเฉพาะกิจในระดับอำเภอ มอบหมายให้ฝ่ายปกครองทุกระดับประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับชาวบ้าน

(๓) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพิ่มเที่ยวบินปฏิบัติการฝนหลวงจาก ๖ เที่ยวบิน เป็น ๘ เที่ยวบิน และหากพื้นที่ใดทำฝนไม่ได้ก็จะพยายามดัดแปลงสภาพอากาศเพื่อให้อากาศมีการหมุนเวียนมากขึ้น และเป็นเจ้าภาพในการลงทะเบียนผู้มีอาชีพหาของป่า ลำสัตว์ ราษฎรเจ้าของไร่ข้าวโพด ข้าวไร่ และเลี้ยงสัตว์ ทั้งในและนอกพื้นที่ป่า

(๔) กระทรวงกลาโหม จัดกำลังและยุทโธปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติในอำเภอที่เสี่ยง เช่น การจัดเฮลิคอปเตอร์สนับสนุนการลาดตระเวนทางอากาศในพื้นที่เข้าถึงยาก การจัดเครื่องบินลำเลียงแบบที่ ๒ก (BT-67) พร้อมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกิจโปรยน้ำสลายหมอกควัน การจัดเครื่องบินโจมตีและธุรการแบบที่ ๒ (AU-23A) พร้อมเจ้าหน้าที่และอุปกรณ์ ปฏิบัติภารกิจกระจายเสียงประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ประชาชนเข้าใจ ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเผาป่า การจัดเครื่องบินโจมตีและธุรการแบบที่ ๒ (AU-23A) พร้อมเจ้าหน้าที่และอุปกรณ์ถ่ายภาพด้วยกล้องอินฟราเรด (FLIR) และถ่ายทอดสัญญาณจากอากาศสู่พื้น (Video Down Link: VDL)

(๕) กระทรวงสาธารณสุข จัดเจ้าหน้าที่สาธารณสุขลงพื้นที่เพื่อให้คำแนะนำด้านการดูแลสุขภาพอนามัยและแจกอุปกรณ์การแพทย์ที่จำเป็น เช่น หน้ากากอนามัย เวชภัณฑ์ จัดทำห้อง Clean Room ในพื้นที่เพื่อให้ชาวบ้านที่สุขภาพไม่ค่อยดีเข้ามาพัก

(๖) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สนับสนุนข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมพื้นที่เสียหายจากการถูกไฟไหม้ ตลอดจนการคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟล้งหน้า เพื่อเป็นข้อมูลให้หน่วยงานท้องถิ่นระดมสรรพกำลัง เฝ้าระวัง และเข้าดับไฟได้อย่างทันท่วงที

(๗) กระทรวงคมนาคม จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการดับไฟในเขตริมทางหลวง ณ แขวงทางหลวงทุกจังหวัด

(๘) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รับแจ้งความเหตุการณ์เผาป่าและจัดพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนประกาศของทางราชการหรือผู้ที่เข้าไปเผาป่าเป็นการเฉพาะทุกสถานีดำรวจและจัดชุดชุมชนสัมพันธ์ลงพื้นที่ชี้แจงทำความเข้าใจกับชาวบ้าน

(๙) จัดตั้งศูนย์อำนวยการแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควันแห่งชาติ (ศอ.กฟป.ชาติ) ซึ่งได้มีการประชุมทางไกล (Video Conference) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกวัน เพื่อให้หน่วยงานได้รับทราบสถานการณ์และความคืบหน้าการแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน รวมถึงร่วมกำหนดแนวทางในการรับมือกับสถานการณ์อย่างทันที่

(๑๐) แจ้งประสานไปยังสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเพื่อขอความร่วมมือให้เร่งควบคุมและลดการเผาโดยด่วน ตามข้อกำหนดในข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษ

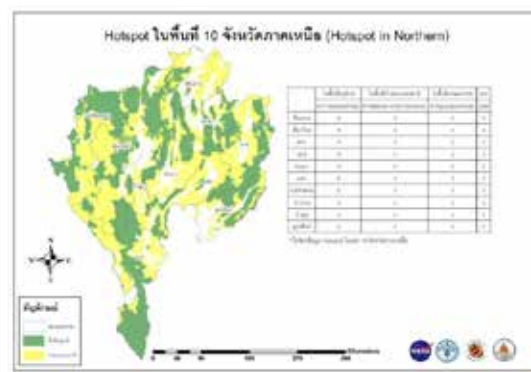
จากหมอกควันข้ามแดนรวมถึงการยกระดับความร่วมมือระหว่างกันในการดำเนินงานตามข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดนทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี การเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควันในอนุภูมิภาคแม่โขงที่ส่งผลกระทบต่อภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

ผลจากการดำเนินงานดังกล่าวทำให้มีจำนวนวันที่ฝุ่นละอองสูงเกินมาตรฐานลดลงจากเดิม ๔๘ วัน (ในปี ๒๕๕๗) เหลือเพียง ๔๒ วัน นอกจากนี้ ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MoU) ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันจากการเผาเศษวัสดุภาคการเกษตรในพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์กับภาคเอกชน

ตารางสรุปผลการลดหมอกควัน 10 จังหวัดภาคเหนือ กึ่งปีบนัปีงบประมาณปี 2557 และ 2558 (ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 6 เมษายน 2558)

จังหวัด	ปี 2557			ปี 2558		
	จำนวนจุด (หมอกควัน)	จำนวนวันที่ฝุ่นเกินมาตรฐาน	จำนวนวันที่ฝนเกินมาตรฐาน (ม.ม.)	จำนวนจุด (หมอกควัน)	จำนวนวันที่ฝุ่นเกินมาตรฐาน	จำนวนวันที่ฝนเกินมาตรฐาน (ม.ม.)
เชียงใหม่	270	20	11 ม.ค. - 17	201	19	8 มี.ค. - 10
ลำปาง	203	20	11 มี.ค. - 27	200	17	8 มี.ค. - 10
น่าน	116	10	15 มี.ค. - 17	101	8	27 มี.ค. - 10
พะเยา	243	30	26 มี.ค. - 17	301	31	1 มี.ค. - 10
แพร่	196	20	11 มี.ค. - 17	275	11	1 มี.ค. - 10
พิจิตร	174	20	8 มี.ค. - 17	197	11	3 มี.ค. - 10
พิจิตร	181	20	8 มี.ค. - 17	202	17	3 มี.ค. - 10
แม่ฮ่องสอน	124	20	11 มี.ค. - 17	123	20	3 มี.ค. - 10
ตาก	140	1	15 มี.ค. - 17	173	16	27 มี.ค. - 10
รวม	1,403	140		1,400	140	

หมายเหตุ: 1. ข้อมูลนี้ เป็นข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น 2. ข้อมูลนี้ เป็นข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น 3. ข้อมูลนี้ เป็นข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น

แก้ไขโดยการลดปริมาณฝุ่นละอองไม่ให้เกิน ๑๒๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

๖.๒.๓ รณรงค์ ประชาสัมพันธ์จัดกิจกรรม สร้างจิตสำนึก ในการป้องกันลดการเผาในที่โล่ง จัดกิจกรรมการรณรงค์ไม่เผาป่า ลดหมอกควัน ประจำปี ๒๕๕๘ เปิดศูนย์เรียนรู้หมู่บ้านปลอดการเผา ในพื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือตอนบน จำนวน ๕ หมู่บ้าน จัดทำโครงการ “พัฒนาทักษะและศูนย์การเรียนรู้ หมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผาให้กับหมู่บ้านที่เป็นเครือข่าย” ๙ แห่ง และจัดกิจกรรมวันรณรงค์ให้ปลอดควันพิษไฟฟ้า

ทั้งนี้ ในระยะต่อไปมีแผนดำเนินการป้องกันไม่ให้มีการเผาในพื้นที่ป่า โดยดำเนินการทางกฎหมายอย่างเข้มงวด ลาดตระเวน ป้องปรามและหาข่าวอย่างเข้มข้น สร้างแนวร่วมชุมชนอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรในเรื่องดังกล่าว เพื่อส่งเสริมความรู้และแนวทางการทำเกษตรโดยไม่เผา

